

Nový začiatok!

Manifest za reformu

Preambula

Ako katolícki kresťania uznávame nevyhnutnosť základnej reformy našej Cirkvi. Nikdy však nedošlo ku skutočnej a hlbkej obnove bez pokánia a znovuobjavenia Evanjelia, ktoré mení život. Z tohto dôvodu takzvaná "Synodálna cesta" v Nemecku nespĺňa podmienky pre skutočnú reformu. Synodálna cesta, ktorá sa zameriava na vonkajšiu štruktúru, prehliada podstatu krízy; narušuje pokoj v spoločenstvách, opúšťa cestu jednoty s univerzálnou Cirkvou, poškodzuje Cirkev v podstate jej viery a pripravuje cestu k rozkolu schizmy.

- Vyznávame moc živého Božieho slova, v ktorom je svetlo a pravda. Toto slovo je dosvedčené v Písme, odovzdávané Cirkvou a zviditeľňované veriacimi, ktorí žijú podľa svojej viery. Toto živé Božie slovo je záväzné vo svojich požiadavkách a uchovávané tými, ktorí sú v Cirkvi poverení úradom učenia, ako posvätní svedkovia Slova. Naše svedomie nás zaväzuje, aby sme nikdy nepodporili požiadavky alebo nasledovali iniciatívy, ktoré hrozia rozplynutím nášho puta so živým Božím slovom alebo jeho relativizáciou. Naopak, oveľa väčšou úlohou je nám dnes hľadať Božiu vôľu pre jeho Cirkev v jeho živom slove.

Uvedieme to v deviatich tézach:

1. Legitimizácia

Nároky a návrhy v Cirkvi sú legitímne len vtedy, ak sú založené na Evanjeliu, zakotvené vo viere všetkých veriacich a podporované univerzálnou Katolíckou cirkvou.

Synodálna cesta nie je "synodou", ani nemá žiadnu autoritu podľa kanonického práva. Odmietame jej nárok hovoriť za všetkých katolíkov v Nemecku a prijímať za nich záväzné rozhodnutia. Laici zapojení do synodálnej

cesty sú zástupcovia združení, spolkov a výborov s prídavkom ľubovoľne konzultovaných tretích strán. Návrhy a požiadavky tohto hnutia, ktoré nie je legitimizované ani povolaním, ani zastúpením, svedčia o zásadnej nedôvere voči sviatostnej Cirkvi, ktorá je konštituovaná apoštolskou autoritou; ich návrhy sa uberajú smerom vonkajšieho a trvalého "laicky" nastaveného prerozdelenia moci, a tým smerom vnútro-cirkevnej sekularizácie. Posilnenie pokrstených kresťanov pre misionárske učenie (Evangelii gaudium 119 a nasl.), a teda pre duchovnú samostatnosť (osobnú zrelosť vo viere), sa ani nedostáva do popredia, hoci práve to by malo byť jadrom každej reformy, ktorá si zaslúži svoje meno. Iba Cirkev, ktorej hlavným cieľom je duchovná zrelosť a pevnosť jej poslania, je schopná podstatne a trvalo reagovať na skúsenosť zneužívania a utajovania vo všetkých jeho variantoch. Sme vďační, že pápež František naplánoval svetovú synodu, na ktorej sa bude riešiť práve táto téma, a kde sa môžu prijať a očakávať všeobecne záväzné uznesenia.

2. Koncepcia reformy

Cirkev síce potrebuje reformu hlavy a členov, ale každá skutočná reforma v Cirkvi sa začína obrátením a duchovnou obnovou. Cirkev nikdy neobnovila svoju schopnosť byť soľou a svetlom pre svet tým, že by znížila svoje štandardy a štrukturálne sa prispôsobila svetu.

Synodálna cesta sa síce zaoberá skutočnými obavami o Cirkev, ale jej stratégia zostáva štrukturálne konzervatívna a zjavne sa nezaujíma o procesy obrátenia, pokánia a duchovnej obnovy. Pokiaľ ide o základnú sociálnu formu Cirkvi, predstavitelia Synodálnej cesty sa zápalisto zaoberajú zachovaním status quo: chcú zachovať a konzervovať model vysoko inštitucionalizovanej Cirkvi, ktorá "slúži svojej klientele" prostredníctvom prispôsobovania sa a modernizácie. Čo však od začiatku nie je na zreteli, je Cirkev skutočne zdieľaného duchovného života, v ktorej sa ľudia stávajú učiacim sa spoločenstvom viery (a teda učeníkmi). Sila reformy a prebudenia však vzniká len tam, kde je skutočne nový a dobrý život ľudsky a duchovne prežívaný, a tak aj sprostredkovaný a ďalej odovzdávaný. Takáto obnova vedie k misijnej dynamike a evanjelizačnej sile. Synodálna cesta, naopak, len smeruje k funkciám staticky predstavenej Cirkvi. Takto sa etické diskusie neustále a výlučne točia len okolo prechodu od "toho, čo bolo včera zakázané" k "tomu,

čo je teraz tak trochu dovolené", aby sa zvyšky Cirkvi mohli hladko začleniť do hlavného kultúrneho prúdu. Naopak, takmer žiadna pozornosť sa nevenuje otázke, ako môžu ľudia našej doby nájsť rast, uzdravenie a integráciu vo svetle Evanjelia a vo vzťahu s Ježišom Kristom. Ľudí, ktorých už nie je možné osloviť, pretože sa o to ani nik neusiluje, sa usilujú udržať v kontakte s Cirkvou tak, že im zamlčávajú to, čo je v Evanjeliu nepohodlné, relativizujú ich nároky a prezentujú to ako "normálnosť". Avšak spolu s Dietrichom Bonhoefferom máme povedať: "Lacná milosť je smrteľným nepriateľom našej Cirkvi." Už Kardinál Lehmann varoval pred tým, aby sa Cirkev nestala buržoáznou inštitúciou, keď sa prispôsobuje normám svojho okolia: "Cirkev sa nemôže správať ako firma, ktorá mení svoju ponuku, keď dopyt klesá". Ak Cirkev "nevystúpi sama zo seba do evanjelizácie", povedal kardinál Bergoglio pred svojím zvolením za pápeža, "stará sa len sama o seba a potom ochorie... Choroby, ktoré sa časom vyvinuli v cirkevných inštitúciách, majú svoje korene v tejto seba vzťažnosti ("autoreferencialidad")."

3. Jednota s univerzálnou Cirkvou

Sme súčasťou "jednej, svätej, apoštolskej a katolíckej Cirkvi".

Ježišovo posledné želanie je "aby všetci boli jedno".

Dnes už dosť trpíme rozdelením Kristovho tela a nechceme opäť ďalšiu nemeckú partikulárnu cirkev.

Postupy Synodálnej cesty boli len nedostatočne schválené a koordinované v spolupráci s príslušnými inštitúciami univerzálnej Cirkvi a s pápežom Františkom. Všetky námietky pápeža ("List putujúcemu Božiemu ľudu v Nemecku", kritické vyjadrenia na generálnej audiencii 25. novembra 2020: "... akoby to bola politická strana. Ale všetky tie reči o väčšine, menšine, čo si myslíte o tom a tom... Kladiem si otázku: kde je v tom všetkom Duch Svätý? Kde je modlitba? Kde je tu láska k spoločenstvu? Kde je Eucharistia?") boli jednoducho ignorované. Podobne aj pokyny Pápežského učiteľského úradu, ktoré sa týkajú základných otázok v spojení so Synodálnou cestou, boli arogantne odložené bokom. Tak sa stalo s doktrínovým učením o vedení farnosti laikmi, o možnosti svätenia žien a zavedenie liturgie požehnania pre vzťahy osôb rovnakého pohlavia. Hanbíme sa, že tieto námietky boli ignorované, relativizované a zosmiešňované bez ohľadu na ich závažnosť a potrebu korekcie. Pre nás je Katolícka cirkev katolícka, pokiaľ je v živej jednote a v dialógu s univerzálnou Cirkvou. Nechceme byť "cirkvou neposlušnosti a

vzbury" a odmietame akékoľvek pokusy o nastolenie vlastnej cirkevnej cesty v Nemecku.

4. Moc

Všetka moc v Cirkvi pochádza od Pána. Moc v Cirkvi je vždy len prepožičanou mocou a môže byť vykonávaná len v pokornej službe ľuďom. Jej výkon musí byť legitímny a transparentný; odpoveďou na zneužívanie moci zo strany pastierov nemôže byť byrokratické riadenie Cirkvi.

Synodálna cesta inštrumentalizovala zjavné sexuálne útoky klerikov a neadekvátnu inštitucionálnu reakciu na ich zločiny s cieľom obrátiť pozornosť na veľmi konkrétnu otázku o "moci". Namiesto skúmania skutočných príčin zneužívania sa do obehu dostala teória, podľa ktorej je zneužívanie výlučne dôsledkom ignorancie klerikov, chýbajúcej participácie a zanedbanej demokracii v Cirkvi; z tohto dôvodu je podľa nich potrebné zlomiť moc biskupov a kňazov a podriať ich opatrovníctvu laikov (funkcionárov). V Cirkvi skutočne dochádza k zneužívaniu moci a príliš málo sa oceňujú a skutočne zapájajú laici, najmä ženy. Nechceme však Cirkev úradníkov, funkcionárov s nafúknutým aparátom a permanentne nainštalovaným bľabotáním. Cirkev trpí nedostatkom ducha a prílišnou inštitucionalizáciou. Nikto nepotrebuje Cirkev, v ktorej sa povolania nahrádzajú pracovným pomerom, oddanosť zmluvami a dôvera kontrolou. Chceme jednu jednoduchú, slúžiacu a modliacu sa Cirkev v učení Krista. Chceme Cirkev, v ktorej je výkon duchovnej autority transparentne a jasne zameraný na umožnenie duchovnej samostatnosti a osobného dozrievania vo viere. Cirkev je na to potrebná. Až v takomto prebudení Cirkev nachádza aj rozhodujúce rozlišovacie kritérium pre svoj vlastný vnútorný život.

5. Ženy

Podľa Ježišovho príkladu treba ešte hlbšie uznať charizmy žien v Cirkvi. Je však scestné interpretovať pridelenie kňazskej služby mužom ako diskrimináciu žien.

Ženy by nemali byť v Cirkvi ľuďmi druhej kategórie. Preto sa chceme zasadiť, aby ženy mali rovnaké práva a povinnosti ako muži na všetkých úrovniach Cirkvi, vrátane vedúcich pozícií. Synodálna cesta sa síce za to postavila, ale bohužiaľ urobila to tým, že úmyselne ignorovala záväzné doktrínálne

vyhlásenie, podporené odvekými koncilmi i novodobými pápežmi, a vyjadrené v jej náuke (Ordinatio sacerdotalis), "ktoré sa týka samotnej božskej konštitúcie Cirkvi", a to, že "Cirkev nemá žiadnu právomoc vysväcovať ženy za kňazov, a že všetci veriaci Cirkvi sa majú držať tohto rozhodnutia, ktoré je konečno platne záväzné". Toto finálne záväzné učenie nediskriminuje ženy. Podľa Písma je ľud Božou nevestou a Kristus je ženích. To, že kňaz, ktorý symbolicky zastupuje Krista, musí byť muž, je len dôsledné. Vyvraciam tvrdenia Synodálnej cesty, podľa ktorých v kňazskom úrade ide len o zachovanie reakčnej mužskej bašty a s tým súvisiace zrovnoprávnenie žien v súvislosti s týmto úradom. Pre Cirkev bude, zaiste, skúškou skutočnej obnovy uznať a prijať osobitné povolanie žien v Cirkvi, vďaka prijatiu ich silných stránok a znovu objaviť krásu ženského prvku v Cirkvi. Ženy sú svojím spôsobom Božím obrazom a ich potenciál ešte zďaleka nie je vyčerpaný.

6. Sviatosť manželstva

Sviatosť manželstva je zmluvou ženy a muža s Bohom a neporovnateľným spásonosným znamením Božej vernosti svojmu ľudu; toto znamenie sa nikdy nesmie stavať do radu s čisto ľudskými vzťahmi akéhokoľvek druhu.

Čoraz viac ľudí dnes žije v sexuálnych vzťahoch, ktoré nezodpovedajú obrazu, ktorý nám dáva Písmo a Cirkev - či už sú rozvedení a znovu zosobášení, či už žijú spolu mimo manželstva, alebo žijú voľne v rôznych predmanželských vzťahoch. V snahe prehliadať nielen nedostatky či hriechnosť týchto vzťahov, ale aj ťažkosti a potreby veriacich ľudí, ktorí v nich žijú (čo je absolútne nutné brať v úvahu!), sa Synodálna cesta dostáva do pasce okrásľujúceho prístupu. Namiesto toho, aby sa ponúkali spôsoby uzdravenia a návod na rast v živote viery, kladie sa dôraz na prispôbovanie sa kultúrnemu prúdu. Tým však človek neslúži zraniteľným a zraneným ľuďom, ale naopak, upiera im uzdravujúce svetlo Evanjelia a zatrasí im možnosti opravdivého ľudského šťastia. Konkrétnejšie: v "novej sexuálnej morálke" má byť "samotné manželstvo v jeho jedinečnosti" nahradené pojmom "manželstva na prvom mieste". Tým sa sviatosť manželstva degeneruje na ideál, ktorý je vzdialený životu, a o ktorý sa usiluje len pochybná elita. Kresťanské manželstvo je však stále vlastným a legitímnym miestom ľudskej sexuality a normatívnou formou, v ktorej deti zažívajú trvalú lásku svojej biologickej matky a svojho biologického otca. Je to jediné miesto, kde môže ľudská sexualita dosiahnuť

dokonalú integráciu. Zahmlievajúce reči o "manželstve na prvom mieste", však v plnom svetle ukazujú, že ľudská sexualita je prenechaná jej rozdrobeniu. Preto sú tieto reči v konečnom dôsledku človeku nepriateľské.

7. Požehnávanie párov rovnakého pohlavia

Božie požehnanie sa nesmie odoprieť žiadnej ľudskej bytosti. Cirkev sa však musí vyhnúť akémukoľvek dojmu, že udeľuje požehnanie porovnateľné s požehnaním, ktoré prislúcha sviatosti manželstva, aj iným formám sexuálnych vzťahov, akým je „manželstvo pre všetkých“ či akým sú vzťahy medzi osobami rovnakého pohlavia.

Pápež František vo svojej exhortácii „Amoris Laetitia“ prejavuje veľkú empatiu voči ľuďom, ktorí žijú v "neregulárnych situáciách". Myslí tým situácie, ktoré sú "objektívne" hriechom, ale v ktorých sú ľudia v určitých ohľadoch jednoducho premožení. Hovorí: „Preto nie je možné povedať, že všetci, ktorí sa nachádzajú v niektorej takzvanej ‚iregulárnej‘ situácii, žijú v stave smrteľného hriechu, bez posväcujúcej milosti. (...) Človek, i keď dobre pozná normu, môže mať veľké ťažkosti pri chápaní hodnôt, ktoré mravná norma obsahuje, alebo sa môže nachádzať v konkrétnych okolnostiach, ktoré mu neumožňujú konať inak a robiť iné rozhodnutia bez spáchania novej viny.“ (č. 301) Synodálna cesta prekrúca túto perspektívu milosrdenstva a pastoračného záujmu o spásu všetkých ľudí tým, že už neberie do úvahy zlomenosť ľudskej prirodzenosti (a s ňou aj hriech). Tendenciou je vyhlasovanie "práva na sexuálny pôžitok pre všetkých", ktorá zamlčiava pravdu o plodnej komplementárnosti pohlaví v Božom poriadku stvorenia a podkopáva normativitu manželstva.

8. Laici a kňazi

Služba Cirkvi svetu je zverená laikom i kňazom rovnako a bez rozdielu, pokiaľ ide o jej ciele a dôstojnosť. Napriek tomu majú laici robiť to, čo môžu robiť len laici, a kňazi by mali vykonávať službu, ku ktorej ich Cirkev povoláva, a ku ktorej boli vysvätení.

Nedostatok povolání ku kňazstvu je pre Cirkev skutočnou ťažkosťou a rovnako výzvou pre laikov, aby vykonávali všetky úlohy, na ktoré nie je kňazské povolanie absolútne nevyhnutné. Koncil hovorí o "skutočnej rovnosti všetkých veriacich, pokiaľ ide o dôstojnosť a činnosť spojenú s budovaním

Kristovho tela"; zároveň však pripomína, že podľa Kristovej vôle treba ustanoviť "učiteľov, rozdávatel'ov Božích tajomstiev a pastierov pre ostatných". Pri vysviacke je kňazovi vkladáním rúk udelené apoštolské splnomocnenie, aby konal ako hlava a pastier "in persona Christi". Je ohlasovateľom Božieho slova, povolaným Bohom a ustanoveným Cirkvou, rozdávatel'om sviatostí a - zastupujúc samotného Pána - "pastierom a biskupom vašich duší" (1 Pt 2,25). Synodálna cesta zatemňuje toto špecifické povolanie kňaza tým, že ho teologicky a strategicky marginalizuje. Robí to tak, že sa systematicky usiluje presadzovať teologicky kvalifikovaných laikov do funkcionálnych pozícií, ktoré sú stanovené pre kňazov. Odmietame takýto lobizmus a staviame sa proti obom, tak proti laizácii kňazov ako aj proti klerikalizácii laikov.

9. Zneužívanie

Sexuálne zneužívanie je mlynským kameňom na krku Cirkvi.

Služobníci v Cirkvi sa majú posudzovať podľa toho, ako transparentne riešia zločiny v minulosti a zavádzajú preventívne opatrenia do budúcnosti.

Staviame sa však proti zneužívaniu zneužívania.

Nič nestrháva Cirkev k pádu do priepasti hlbšie ako sexuálne zneužívanie; nič nestrháva Cirkev hlbšie ako sexuálne zneužívanie páchané duchovnými, rehoľníkmi a vedúcimi spoločenstiev a jeho zakrývanie tými, ktorí sú na zodpovedných a dôverných pozíciách. Niektorí bránili potrebnej transparentnosti a trestnému stíhaniu, pretože nechceli poškodiť povest' Cirkvi, čím vlastne podporovali ďalšie šírenie nevhodného a obťažujúceho správania. Synodálna cesta - ktorej na prvom mieste ide o seba samú a nie o akékoľvek seriózne snahy o prevenciu a transparentnosť - bola propagovaná ako projekt reformy a obnovy, ktorý by konečne inicioval potrebné konsekvencie na riešenie všetkých prípadov zneužívania a zatajovania v Cirkvi. V skutočnosti však došlo k inštrumentalizácii krízy zneužívania na realizáciu dobre známej politicko-cirkevnej agendy. Možno tu oprávnene hovoriť o "zneužívaní zneužívania", pretože sexuálne zneužívanie sa na Synodálnej ceste využíva na presadzovanie cieľov a pozícií v Cirkvi, ktoré sú jej cudzie. To vedie k nezodpovednému skresleniu diskusie, ktorá si naliehavo vyžaduje čo najväčšiu pozornosť a opatrnosť. Doteraz sa nebrala do úvahy skutočnosť (o čom svedčia medzinárodné štatistiky), že približne 80 percent prípadov sexuálnych útokov v "katolíckej" sfére bolo rovnakého pohlavia. Takéto

popieranie faktov sa ukazuje byť charakteristickým pre diskusie v rámci Synodálnej cesty. Napríklad nezohľadnila sa skutočnosť, že aj iné typy cirkví (vrátane teologicko-liberálnych cirkví či cirkví bez hierarchickej štruktúry) boli postihnuté sexuálnym zneužívaním v podobnom rozsahu - hoci prevažne heterosexuálneho typu. Reakcia na zneužívanie sa zmenila na zástupnú vojnu, ktorá v podstate slúži požiadavkám liberálnej cirkevnej agendy. To bráni akejkolvek adekvátnej cirkevnej reakcii na zneužívanie, ako aj možnosti hlbkej reformy a obnovy Cirkvi.

Opäť sa ukazuje obraz Cirkvi, ktorá sa točí okolo seba, Cirkvi, ktorá sa viac stará o svoj vlastný imidž ako o obeť. Práve v tomto postoji spočíva skutočné, systémové pozadie utajovania! Synodálna cesta a jej návrhy tento postoj neprelomili, ale skôr posilnili. Logika cirkevnej sebazáchovy, ktorá tu stále platí, nevedie k reforme, ale v konečnom dôsledku k cirkevnému ateizmu - k takému konaniu, akoby neexistoval Boh, ktorý sa zjavil v Ježišovi Kristovi ako láska a je prítomný v Duchu. Proti tomuto všetkému je jediným liekom obnova z hĺbky Evanjelia. "Chodte a konajte podľa toho, čo vám povie!"